

 Rail Baltica
Lietuvoje

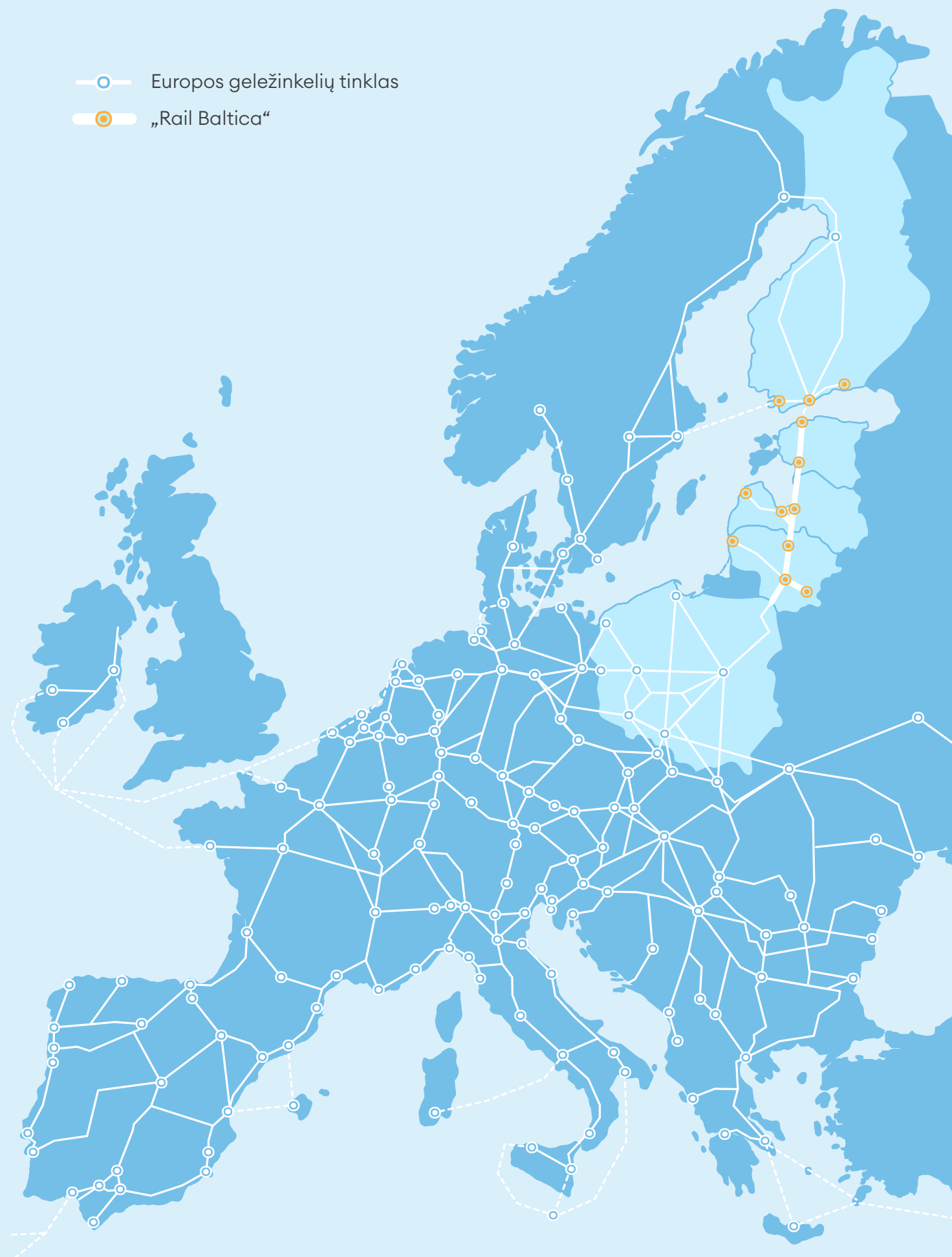
Dažniausiai
užduodami
klausimai

 Rail Baltica

LIETUVOS RESPUBLIKOS
SUSISIEKIMO MINISTERIJA

 Bendrai finansuoja
Europos Sąjunga

„Rail Baltica“ – didžiausias geležinkelio infrastruktūros projektas Baltijos šalių istorijoje, kurį įgyvendinant bus nutiesta elektrifikuota europinės vėžės greitojo geležinkelio linija, eisianti nuo Varšuvos per Kauną, Panevėžį, Rygą, iki Talino.

Bendras „Rail Baltica“ geležinkelio linijos ilgis Baltijos šalyse siekia 870 km: Lietuvoje – 392 km, Latvijoje – 265 km, Estijoje – 213 km.

„Rail Baltica“ pagerins judumą, karinį mobilumą ir kelionių galimybes, padės plėtoti verslą, turizmą ir prekių mainus regione.

Lietuvoje už projekto įgyvendinimą atsakinga Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija, už projekto vykdymą – LTG grupės infrastruktūros įmonė „LTG Infra“.

Daugiau informacijos apie projekto eigą Lietuvoje:

<https://rail-baltica.lt/>

Teritorijų planavimas

Kas yra teritorijų planavimas?

Teritorijų planavimas – tai procesas, kurio metu nustatoma, kaip ir kur bus tiesiama „Rail Baltica“ geležinkelio linija, taip pat inžinerinių statinių, stočių vietos (pvz., tiltai, viadukai) ir pan.

Kaip nusprendžiama, kur turėtų būti tiesiama nauja „Rail Baltica“ geležinkelio linija?

Vadovaujantis europiniam geležinkeliui keliamais techniniais reikalavimais, kiekviename „Rail Baltica“ ruože bendrųjų sprendinių formavimo etape buvo vertinamos ne mažiau kaip 2–4 alternatyvos. Atlikus strateginį pasekmių aplinkai vertinimą, kaštų, naudos ir daugiakriterinę analizę, buvo pasirinktos optimalios – mažiausias pasekmes gamtinei, socialinei bei ekonominei aplinkai turinčios – alternatyvos.

Susisiekimo ministerijai patvirtinus alternatyvą, kur turėtų būti tiesiama nauja „Rail Baltica“ geležinkelio linija, atliekamas poveikio aplinkai vertinimas ir rengiamas specialusis planas su konkretizuotais sprendiniais.

Parengti galutiniai sprendiniai skelbiami savivaldybių, kurių teritorijoje planuojama geležinkelio linija, interneto svetainėse, šių savivaldybių ir jų seniūnijų skelbimų lentose, taip pat Susisiekimo ministerijos (<https://sumin.lrv.lt/>) ir projekto „Rail Baltica“ svetainėse (<https://rail-baltica.lt/>) bei informacinėje sistemoje TPS „Vartai“ (<https://www.planuojustatau.lt/>).

Žemės sklypų ir nekilnojamojo turto savininkai bei naudotojai, kurių sklypai patenka į planuojamą geležinkelio koridoriaus teritoriją arba su ja ribojasi, informuojami asmeniškai – registruotaisiais laiškais.

Aktualūs teritorijų planavimo dokumentai:

- [Kaunas–Vilnius;](#)
- [Kauno ir Panevėžio geležinkelių infrastruktūros priežiūros depai;](#)
- [Jiesia \(Kaunas\)–Lietuvos ir Lenkijos valstybių siena;](#)
- [Kauno geležinkelio mazgas;](#)
- [Panevėžio geležinkelio mazgas;](#)
- [Kaunas–Lietuvos ir Latvijos valstybių siena inžinerinės sistemos ir regioninės stotys.](#)

Kur galima sekti „Rail Baltica“ teritorijų planavimo projektų eigą?

Susipažinti su rengiamais ar jau parengtais specialiojo teritorijų planavimo dokumentų projektais galima:

Kaunas–Vilnius

- Susisiekimo ministerijos interneto svetainėje: <https://sumin.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/kita-veikla/specialieji-planai/projekto-rail-baltica-gelezinkelio-linijos-kaunas-vilnius-susisiekimo-komunikaciju-inzinerines-infrastrukturos-vystymo-planas/>
- Topografijos, inžinerinės infrastruktūros, teritorijų planavimo ir statybos elektroninių vartų informacinės sistemos interneto svetainėje <https://www.planuojustatau.lt/>, skiltis „Rengiami teritorijų planavimo dokumentai“, TPD Nr. S-NC-00-19-10.

Infrastruktūros priežiūros depai

- Susisiekimo ministerijos interneto svetainėje: <https://sumin.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/kita-veikla/specialieji-planai/projekto-rail-baltica-gelezinkeliu-infrastrukturos-prieziuros-depu-susisiekimo-komunikaciju-inzinerines-infrastrukturos-vystymo-planas/>
- Topografijos, inžinerinės infrastruktūros, teritorijų planavimo ir statybos elektroninių vartų informacinės sistemos interneto svetainėje <https://www.planuojustatau.lt/>, skiltis „Registruoti teritorijų planavimo dokumentai“ TPD Nr. T00089624

Jiesia (Kaunas)–Lietuvos ir Lenkijos valstybių siena

- Susisiekimo ministerijos interneto svetainėje: <https://sumin.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/kita-veikla/specialieji-planai/projekto-rail-baltica-gelezinkelio-linijos-lenkijos-ir-lietuvos-valstybiu-siena-jiesia-ruozo-modernizavimo-susisiekimo-komunikaciju-inzinerines-infrastrukturos-vystymo-planas/>
- Topografijos, inžinerinės infrastruktūros, teritorijų planavimo ir statybos elektroninių vartų informacinės sistemos interneto svetainėje <https://www.planuojustatau.lt/>, skiltis „Registruoti teritorijų planavimo dokumentai“, TPD Nr. T00094623

Kauno geležinkelio mazgas

- Susisiekimo ministerijos interneto svetainėje: <https://sumin.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/kita-veikla/specialieji-planai/projekto-rail-baltica-gelezinkeliu-infrastrukturos-kauno-gelezinkeliu-mazge-susisiekimo-komunikaciju-inzinerines-infrastrukturos-vystymo-planas/>
- Topografijos, inžinerinės infrastruktūros, teritorijų planavimo ir statybos elektroninių vartų informacinės sistemos interneto svetainėje <https://www.planuojustatau.lt/>, skiltis „Registruoti teritorijų planavimo dokumentai“, TPD Nr. T00090448

Panevėžio geležinkelio mazgas

- Susisiekimo ministerijos interneto svetainėje: <https://sumin.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/kita-veikla/specialieji-planai/projekto-rail-baltica-gelezinkeliu-infrastrukturos-panevezio-gelezinkelio-mazge-susisiekimo-komunikaciju-inzinerines-infrastrukturos-vystymo-planas/>
- Topografijos, inžinerinės infrastruktūros, teritorijų planavimo ir statybos elektroninių vartų informacinės sistemos interneto svetainėje <https://www.planuojustatau.lt/>, skiltis „Registruoti teritorijų planavimo dokumentai“ TPD Nr. T00095150

Regioninės stotys ir inžinerinės sistemos ruože nuo Kauno iki Lietuvos ir Latvijos valstybių sienos

- Susisiekimo ministerijos interneto svetainėje: <https://sumin.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/kita-veikla/specialieji-planai/projekto-rail-baltica-gelezinkelio-linijos-kaunas-lietuvos-ir-latvijos-valstybiu-siena-inzineriniu-sistemu-ir-regioniniu-stociu-susisiekimo-komunikaciju-inzinerines-infrastrukturos-vystymo-planas/>
- Topografijos, inžinerinės infrastruktūros, teritorijų planavimo ir statybos elektroninių vartų informacinės sistemos interneto svetainėje <https://www.planuojustatau.lt/>, skiltis „Registruoti teritorijų planavimo dokumentai“ TPD Nr. T00095021

Visą naujausią informaciją apie „Rail Baltica“ projektą Lietuvoje rasite svetainėje <https://rail-baltica.lt/>

Žemės ir nekilnojamojo turto paėmimas (išpirkimas) ir tvarka

Koks įstatymas reglamentuoja žemės ir nekilnojamojo turto paėmimo visuomenės poreikiams procedūras?

Žemės ir nekilnojamojo turto paėmimo visuomenės poreikiams pagrindus, sąlygas ir tvarką nustato Žemės paėmimo visuomenės poreikiams įgyvendinant ypatingos valstybinės svarbos projektus įstatymas (toliau – Įstatymas). Su Įstatymo tekstu galima susipažinti čia: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.396644/asr>

Kas yra žemės paėmimas visuomenės poreikiams?

Žemė visuomenės poreikiams paimama tuomet, kai tam tikra teritorija reikalinga įgyvendinant ypatingos valstybinės svarbos projektus, kurie teikia reikšmingą naudą visuomenei.

Kartu su žeme paimamas ir joje esantis privatus nekilnojamasis turtas. Taip pat prieš terminą nutraukiamos valstybinės ir privačios žemės bei joje esančio turto nuomos ar panaudos sutartys, panaikinamos daiktinės teisės į žemę ir kitą turtą.

Žemė ir kitas joje esantis turtas paimami teisingai atlyginant savininkams ar naudotojams – pagal įstatymo nustatytą tvarką.

Kuo skiriasi žemės paėmimas visuomenės poreikiams ir išpirkimas pavieniams („taškiniams“) objektams?

Žemės paėmimas visuomenės poreikiams geležinkelio linijai pradedamas tuomet, kai Lietuvos Respublikos Vyriausybė priima nutarimą patvirtinti „Rail Baltica“ projekto specialiuosius planus ir pradėti žemės paėmimo procedūrą.

Tuo tarpu žemės sklypų išpirkimo procedūros vadinamiesiems „taškiniams“ objektams Vyriausybės sprendimu gali būti pradedamos dar nepatvirtinus specialiojo plano, net jei jis dar tik rengiamas ir derinamas su visuomene. Žemės sklypo savininkas turi teisę perleisti valstybei nuosavybės teisę į specialiajame plane nurodytą žemės sklypą (ar jo dalį), taip pat į ten esančius statinius ar įrenginius. Tokie perleidimai vykdomi pagal pirkimo–pardavimo sutartį, siekiant paspartinti ir (ar) padidinti ypatingos valstybinės svarbos projekto įgyvendinimo efektyvumą.

Žemės sklypai, jų dalys ir juose esantys statiniai ar įrenginiai įsigyjami valstybės nuosavybėn Vyriausybės nustatyta tvarka, naudojant konkrečiam projektui skirtas lėšas.

Kaip vykdomos žemės sklypų, kuriems sudarytos valstybinės žemės nuomos ar panaudos sutartys, paėmimo visuomenės poreikiams procedūros?

Procedūros vykdomos vadovaujantis Žemės paėmimo visuomenės poreikiams įgyvendinant ypatingos valstybinės svarbos projektus įstatyme nustatyta tvarka. Projekto rengimo metu suformuojamas valstybinės žemės sklypas, reikalingas visuomenės poreikiams, atliekamas galimų nuostolių vertinimas. Žemės paėmimo akte, kurį priima Vyriausybės įgaliota institucija, nurodomas atlyginimo dydis ir nuomos ar panaudos sutarčių nutraukimo sąlygos.

Kiek laiko trunka žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūros?

Įgyvendinant „Rail Baltica“ projektą, žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūros – įskaitant turto vertinimą ir kadastrinius matavimus – jau pradėtos šiuose ruožuose:

- 2023 m. pabaigoje – Kauno geležinkelio mazgo bei Kauno ir Panevėžio infrastruktūros priežiūros depų teritorijose;
- 2024 m. ruože Jiesia (Kaunas)–Lietuvos ir Lenkijos valstybių siena.

Žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūras, įskaitant turto vertinimą ir kadastrinius matavimus, planuojama pradėti šiais atvejais:

- 2025 m. pabaigoje, kai bus įvykdytas viešasis pirkimas ir atrinktas projekto rengėjas Panevėžio geležinkelio mazgo bei regioninių stočių ir inžinerinių sistemų ruože nuo Kauno iki Lietuvos ir Latvijos sienos;
- Ruože Kaunas–Vilnius, kai bus patvirtintas šio ruožo specialusis planas ir priimtas Vyriausybės nutarimas pradėti žemės paėmimo procedūrą.

Žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūros paprastai trunka nuo 22 iki 30 mėnesių.

Įsigaliojus Vyriausybės nutarimui patvirtinti specialųjį planą ir pradėti žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūrą, projektą įgyvendinanti institucija parengia žemės paėmimo projektą ir organizuoja turto vertinimą.

Projektą įgyvendinanti institucija, parengusi žemės paėmimo visuomenės poreikiams projektą ir turto vertinimo ataskaitas, kreipiasi į Vyriausybės įgaliotą instituciją, prašydama patvirtinti projektą ir priimti sprendimą dėl žemės paėmimo visuomenės poreikiams. Vyriausybės įgaliota institucija šį prašymą išnagrinėja per 30 dienų nuo jo gavimo dienos.

Vyriausybės įgaliota institucija, patvirtinusi žemės paėmimo projektą pagal suinteresuotos institucijos pateiktas kadastro duomenų bylas, priima sprendimus dėl paimamų žemės sklypų

kadastro duomenų patvirtinimo. Per 5 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo ji pateikia prašymą Nekilnojamojo turto kadastro ir registro tvarkytojui įrašyti ar pakeisti šiuos duomenis. Tvarkytojas per 10 darbo dienų nuo prašymo gavimo juos įrašo arba pakeičia.

Sprendimas paimti žemę visuomenės poreikiams yra įforminamas žemės paėmimo aktu.

Kokie veiksmai galimi su žemės sklypu ar kitu turtu, numatytu paimti visuomenės poreikiams?

Vyriausybei priėmus nutarimą patvirtinti specialųjį planą ir pradėti žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūrą, jame taip pat nustatomas numatomo ypatingos valstybinės svarbos projekto sprendinių įgyvendinimo terminas.

Nuo Vyriausybės nutarimo įsigaliojimo žemės sklypų savininkai neturi teisės perleisti, įkeisti ar kitaip suvaržyti daiktinių teisių į specialiajame plane nurodytus žemės sklypus ir nekilnojamąjį turtą, taip pat keisti šių žemės sklypų struktūrą – juos atidalyti, padalyti, perdalyti ar sujungti.

Patvirtinus žemės paėmimo projektą, padalyto žemės sklypo pagrindu suformuoti nauji žemės sklypai Nekilnojamojo turto registre įregistruojami to paties savininko vardu. Žyma apie pradėtą žemės paėmimo procedūrą perkeliama tik į naujai suformuotų sklypų duomenis.

Ką reikėtų žinoti ūkininkams, kurie nuomojasi žemę iš valstybės ar privačių savininkų?

Žemės nuomos ir panaudos sutartys su ūkininkais, nuomojančiais žemę iš valstybės ar privačių asmenų, nutraukiamos. Privati žemė paimama visuomenės poreikiams ir, kartu su valstybine žeme, perduodama projektui „Rail Baltica“ įgyvendinti. Ūkininkų patirti nuostoliai atlyginami pinigine kompensacija.

Be to, pasibaigus žemės paėmimo procedūroms, ūkininkai gali kreiptis į Vyriausybės įgaliotą instituciją dėl leidimo laikinai – iki statybos darbų pradžios – naudotis visuomenės poreikiams paimta žeme žemės ūkio veiklai vykdyti.

Ar žemės paėmimas visuomenės poreikiams bus vykdomas vienu metu visiems specialiajame plane numatytiems sprendiniams – tiek pagrindinei „Rail Baltica“ geležinkelio trasei, tiek regioninėms jungtims?

Numatoma, kad projekto „Rail Baltica“ pagrindinės geležinkelio linijos žemės paėmimo visuomenės poreikiams projektai bus rengiami ir įgyvendinami vienu metu visiems Vyriausybės patvirtintiems sprendiniams – tiek pagrindinei linijai, tiek regioninėms jungtims. Apie konkrečius įgyvendinimo terminus bus pranešta atskirai.

Kas bus, jei žemės savininkas ar naudotojas atsisakys pasirašyti žemės paėmimo visuomenės poreikiams aktą?

Jei žemės savininkas ar kitas naudotojas atsisako pasirašyti žemės paėmimo visuomenės poreikiams aktą, projektą įgyvendinanti institucija, vadovaudamasi Žemės paėmimo įstatyme nustatyta tvarka, kreipiasi į teismą dėl šio akto teisėtumo patvirtinimo.

Tokiu atveju projektą įgyvendinanti institucija iki kreipimosi į teismą dienos perveda žemės paėmimo visuomenės poreikiams akte nurodytą atlyginimo sumą į notaro deponentinę sąskaitą ir, vadovaudamasi Žemės paėmimo visuomenės poreikiams, įgyvendinant ypatingos valstybinės svarbos projektus, įstatyme nustatyta tvarka, apie tai praneša žemės savininkui ar kitam naudotojui.

Kur reikėtų kreiptis, jei žemės sklypas ar pastatas patenka į numatomą projekto „Rail Baltica“ geležinkelio trasos ruožą?

Lietuvos Respublikos Seimo nutarimu Susisiekimo ministerijai pavesta įgyvendinti projekto „Rail Baltica“ žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūras. Siekdami padėti žemės sklypų ir nekilnojamojo turto savininkams, kurių turtas patenka į planuojamą projekto „Rail Baltica“ geležinkelio trasos ruožą, geriau suprasti žemės paėmimo visuomenės poreikiams įgyvendinimo eigą, kviečiame kreiptis į Susisiekimo ministeriją el. paštu: sumin@sumin.lt arba telefonu: (0 5) 261 2363.

Žemės ir nekilnojamojo turto kompensacijos

Kokie nuostoliai, patiriami dėl žemės ir (ar) kito nekilnojamojo turto paėmimo visuomenės poreikiams, yra atlyginami?

Išperkant privačią žemę visuomenės poreikiams, žemės savininkui turi būti teisingai atlyginta pinigais pagal žemės rinkos vertę.

Žemės savininkui ir (ar) kitam naudotojui pinigais atlyginama:

- už visuomenės poreikiams paimamoje žemėje esančių sodinių, želdinių, medynų tūrio, negauto derliaus, taip pat įdėtų lėšų žemės ūkio produkcijai ar miškui auginti vertę;
- už visus kitus savininko ir (ar) naudotojo nuostolius, patirtus dėl žemės sklypo, jame esančių statomų ar jau pastatytų statinių ir įrenginių, taip pat dėl sodinių ir želdinių paėmimo visuomenės poreikiams;
- už turto iškelimo išlaidas iš visuomenės poreikiams paimamo turto.

Projekto įgyvendinančiai institucijai ir žemės savininkui ar (ir) kitam naudotojui susitarus raštu, neatlyginama visuomenės poreikiams paimamoje žemėje esančių sodinių, želdinių, medynų tūrio ar negauto derliaus vertė, jeigu po turto vertinimo žemės savininkui ar (ir) kitam naudotojui suteikiama teisė savarankiškai išsikelti šiuos objektus arba nusiimti derlių.

Jeigu visuomenės poreikiams paimamas žemės sklypas, kuriame vykdoma ūkinė komercinė veikla, žemės savininkui ar (ir) kitam naudotojui yra atlyginami nuostoliai, patirti dėl šios veiklos nutraukimo arba apribojimo paimamame žemės sklype.

Kaip nustatoma visuomenės poreikiams paimamos žemės ir (ar) kito nekilnojamojo turto rinkos vertė bei patirti nuostoliai?

Projektą įgyvendinanti institucija, vadovaudamasi Žemės paėmimo visuomenės poreikiams, įgyvendinant ypatingos valstybinės svarbos projektus, įstatymo 5 straipsnio 1 dalimi ir Turto ir verslo vertinimo pagrindų įstatymo 7 straipsnio 1 dalimi, organizuoja visuomenės poreikiams išperkamo turto vertinimą, kurį atlieka nepriklausomas turto vertintojas.

Paimant privačią žemę ar (ir) kitą nekilnojamąjį turtą visuomenės poreikiams, turto savininkui atlyginama pinigais pagal žemės ar statinių rinkos vertę.

Jeigu paimamas visuomenės poreikiams gyvenamosios paskirties pastatu užstatytas žemės sklypas, nuostoliai

už gyvenamosios paskirties pastatą nustatomi atliekant individualų turto vertinimą, taikant ne mažiau kaip du turto vertinimo metodus, parinktus pagal turto ir verslo vertinimą reglamentuojančius teisės aktus. Savininkui ar (ir) kitam naudotojui atlyginama ta vertė, kuri yra didesnė.

Visuomenės poreikiams paimamo turto vertė ir patirti nuostoliai nustatomi taikant individualaus turto vertinimo būdą, numatytą Turto ir verslo vertinimo pagrindų įstatyme. Konkretus vertinimo metodas kiekvienu atveju parenkamas atsižvelgiant į turto ir verslo vertinimą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus. Turto vertė įforminama parengiant turto vertinimo ataskaitą.

Ar ūkininkas ar kitas žemės ar nekilnojamojo turto savininkas gali pats inicijuoti visuomenės poreikiams paimamos žemės vertinimą, ir ar tokios vertinimo išlaidos bus kompensuojamos?

Žemės ar (ir) kito nekilnojamojo turto savininkas gali savo iniciatyva užsakyti turto vertinimą, tačiau tokio vertinimo rezultatai nebus naudojami kompensacijos dydžiui nustatyti. Savo reikmėms užsakyto vertinimo išlaidos nekompensuojamos. Visuomenės poreikiams paimamo turto vertinimą atlieka nepriklausomas turto vertintojas, o turto savininkui už šias paslaugas mokėti nereikia.

Per kiek laiko turto savininkui išmokama kompensacija už visuomenės poreikiams paimamą turtą?

Projektą įgyvendinanti institucija išsiunčia žemės ar (ir) kito nekilnojamojo turto savininkui ar naudotojui individualų pranešimą apie žemės ar (ir) turto paėmimo visuomenės poreikiams aktą. Pranešime savininkas ar naudotojas kviečiamas per 30 dienų nuo pranešimo įteikimo dienos pasirašyti šį aktą bei raštu pateikti projektą įgyvendinančiai institucijai banko sąskaitos rekvizitus, į kurią bus pervedamas atlyginimas už paimamą turtą.

Turto savininkui ar naudotojui pasirašius žemės ar (ir) nekilnojamojo turto paėmimo visuomenės poreikiams aktą, projektą įgyvendinanti institucija ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo akto pasirašymo dienos pveda jame nurodytą atlyginimo sumą į savininko ar naudotojo pateiktą banko sąskaitą.

Jeigu statant namą paaiškėja, kad jis bus išpirktas visuomenės poreikiams, ar bus kompensuojamos patirtos išlaidos namo statybai?

Taip, tokiu atveju patirti nuostoliai yra kompensuojami. Jeigu visuomenės poreikiams paimamas žemės sklypas, užstatytas

gyvenamosios paskirties pastatų, nuostolių už šį pastatą suma nustatoma atliekant individualų turto vertinimą, taikant ne mažiau kaip du turto vertinimo metodus, parinktus pagal turto ir verslo vertinimą reglamentuojančius teisės aktus. Savininkui ar (ir) naudotojui atlyginama ta vertė, kuri yra didesnė.

Siekiant užtikrinti sklandų turto vertinimo procesą, rekomenduojama vesti patirtų išlaidų apskaitą ir kaupti jas patvirtinančius dokumentus (čekius, sąskaitas, kvitus).

Kas yra atkuriamoji turto vertė?

Atkuriamoji turto vertė – tai apskaičiuota pinigų suma, kurios reikėtų tokių pačių fizinių ir eksploatacinių savybių turinčiam vertinamo turto objektui atkurti, atgaminti arba atstatyti (įrengti).

Ar numatoma kompensacija asmenims, kurių turtas gali nuvertėti dėl naujojo geležinkelio, tačiau nėra paimamas visuomenės poreikiams ir liks šalia statomos trasos?

Turto vertinimas apima daugybę kriterijų, vienas jų – susisiekimo viešuoju transportu galimybės. Statant europinės vėžės geležinkelį „Rail Baltica“ siekiama ne tik išlaikyti iki projekto buvusias susisiekimo sąlygas, bet kai kuriais atvejais jas ir pagerinti.

Apskritai, tiesiant „Rail Baltica“ geležinkelį siekiama gerinti susisiekimą ne tik tarp didžiųjų Baltijos šalių miestų, bet ir regioniniu mastu. Tais atvejais, kai mažesniuose miestuose numatoma regioninė greitojo geležinkelio jungtis, dėl gerėjančių susisiekimo galimybių, triukšmo valdymo priemonių ir inovatyvių techninių sprendimų nekilnojamojo turto vertė gali netgi padidėti. Tačiau tokia vertė turėtų būti vertinama individualiai.

Geležinkelio keliama triukšmo tarša – tik vienas iš veiksnių, galinčių turėti įtakos turto vertei. Jeigu atlikus triukšmo vertinimą paaiškėja, kad triukšmo lygis viršija Lietuvos higienos normoje nustatytus reikalavimus, statant geležinkelį būtų įgyvendinamos garsinę taršą mažinančios priemonės.

Tuo tarpu kitos kompensacijos už tai, kad geležinkelis bus šalia gyvenamosios vietos, nėra numatytos.

Poveikis sveikatai ir aplinkosauga

Ar rengiant europinės vėžės geležinkelio linijos specialųjį planą įvertinamas poveikis žmonių sveikatai?

Visuose projekto „Rail Baltica“ ruožuose jau atliktas strateginis pasekmių aplinkai vertinimas, grindžiamas tvaraus vystymosi principais. Vertintos galimos pasekmės ne tik aplinkai (orui, klimatui, paviršiniam vandeniui, dirvožemiui, žemės gelmėms, kraštovaizdžiui, biologinei įvairovei, saugomoms gamtinėms teritorijoms), bet ir visuomenės sveikatai, kultūros paveldui, žmonių užimtumui bei socialinei aplinkai.

Vertinant poveikį visuomenės sveikatai, buvo visapusiškai nagrinėtas nagrinėtas triukšmo ir vibracijos poveikis, aplinkos oro tarša, emocinė įtampa bei galimas elektromagnetinių laukų poveikis.

Kaip atliekamas triukšmo vertinimas?

Triukšmo vertinimas pradedamas nuo esamos akustinės aplinkos įvertinimo – nustatomas foninis triukšmas, kurį kelia esami geležinkeliai, automobilių keliai ir pramonės objektai. Vėliau atliekamas planuojamų projektinių sprendinių triukšmo lygio modeliavimas, įvertinant triukšmo sklaidą dienos, vakaro ir nakties laikotarpiais kartu su esamais foniniais šaltiniais.

Modeliuojant triukšmą atsižvelgiama į visus reikšmingus veiksnius: geležinkelio ir kelių infrastruktūrą, transporto priemonių technines charakteristikas, prognozuojamą eismo intensyvumą, greitį, vietovės reljefą, želdinius, pastatų užstatymą, meteorologines sąlygas ir kt. Garso tarša skaičiuojama naudojant Aplinkos apsaugos agentūros rekomenduojamas kompiuterines programas ir Europos Sąjungoje patvirtintas modeliavimo metodikas. Vertinimo rezultatai pateikiami triukšmo sklaidos žemėlapiuose.

Remiantis vertinimo rezultatais, parenkamos tinkamiausios triukšmą mažinančios priemonės konkrečiai vietai. Įgyvendinus projektą, šių priemonių veiksmingumas patikrinamas akredituotais garso matavimais, vykdoma triukšmo stebėseną, o esant poreikiui, taikomos papildomos apsaugos priemonės.

Kokios triukšmo valdymo priemonės bus diegiamos?

Garso taršai valdyti numatyta diegti įvairias triukšmo mažinimo priemones: triukšmo slopinimo sienelės, akustinius slopintuvus, apsauginius pylimus, o esant poreikiui – ir langų bei durų keitimą, jei tai numatyta poveikio aplinkai vertinimo (PAV) dokumentuose.

Urbanizuotose vietovėse ir kitose jautriose teritorijose, kur geležinkelio linija kerta gyvenamąją aplinką, taip pat gali būti įrengiami vibracijos slopintuvai. Jie montuojami po geležinkelio bėgiais ar kitais infrastruktūros elementais – tai specialios tarpinės, mažinančios vibracijos poveikį aplinkai ir pastatams.

Rengiant geležinkelio specialųjį planą atliekamas ir poveikio aplinkai vertinimas, kuris apima poveikio visuomenės sveikatai analizę. Šio vertinimo metu detalai įvertinamas planuojamų sprendinių sukeltas triukšmas ir vibracija bei parenkamos tinkamiausios poveikio prevencijos bei mažinimo priemonės. PAV dokumentuose numatytos triukšmo ir vibracijos mažinimo priemonės, įgyvendinamos geležinkelio statybos metu.

Kiti klausimai

Ar Lietuvoje ir toliau bus eksploatuojamas esamas, plačiosios vėžės geležinkelis?

Taip, esamas plačiosios vėžės geležinkelis bus ir toliau naudojamas tiek keleivių, tiek krovinių vežimui. Ateityje, atsižvelgiant į keleivių srautų pokyčius ir poreikius, bus vertinama konkrečių geležinkelio stotelių svarba ir priimami atitinkami sprendimai dėl jų veiklos.

Kaip bus užtikrinamas susisiekimas automobiliais įgyvendinant „Rail Baltica“ sprendinius?

Projekto „Rail Baltica“ įgyvendinimo praktika rodo, kad pirmiausia įrengiami ar rekonstruojami suplanuoti keliai ir automobilių viadukai, o tik po to pradedami naujos geležinkelio sankasos įrengimo darbai. Tad gyventojai statybų metu neturėtų patirti reikšmingų susisiekimo trikdžių.

Kokie ribojimai taikomi geležinkelio apsaugos zonoje?

Geležinkelio apsaugos zonoje draudžiama statyti naujus pastatus ir rekonstruoti esamus. Šioje zonoje vykdomą veiklą reglamentuoja [Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 22 straipsnis](#).

Ar mokamos kompensacijos už nustatomas specialiąsias žemės naudojimo sąlygas (apsaugos zonas)?

Taip, vadovaujantis Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo (SŽNS įstatymo) 13 straipsnio 2 dalimi, kompensacijos gali būti mokamos žemės sklypo savininkui, teritorijos (kurioje nesuformuoti žemės sklypai) savininkui, valstybinės ar savivaldybės žemės patikėtiniui, taip pat asmenims, kurių teisės į žemės sklypą ar jame esančius nekilnojamuosius daiktus yra įregistruotos Nekilnojamojo turto registre.

Kompensacijos dydis nustatomas individualiai, atsižvelgiant į kiekvieno asmens patirtus nuostolius. Apie teisę kreiptis dėl kompensacijos pagal SŽNS įstatymo 13 straipsnio 1 dalį bei instituciją, į kurią reikia kreiptis, asmenys bus informuoti registruotaisiais laiškais.

Jei turite papildomų klausimų arba Jums reikalinga išsamesnė informacija, kviečiame kreiptis el. paštu: sumin@sumin.lt.